

สารานุกรมวัฒนธรรมไทย ภาคกลาง

เล่ม ๑๒

ระบำ - วิทยาลัย, โรงเรียน

จัดพิมพ์เนื่องใน

พระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๖ รอบ

๕ ธันวาคม ๒๕๔๒

สารบัญ

ระบำ	๕๕๒๕	ระหูจับจันทร์ : นิทาน	๕๕๐๐
ระบำบ้านไกล, เพลง	๕๕๒๘	รากบัว, ขนม	๕๕๐๑
ระบำบ้านนา, เพลง	๕๕๒๘	ราชทินนามนักดนตรีไทย	๕๕๐๑
ระบำโบราณคดี	๕๕๒๙	ราชทินนามสมณศักดิ์ของพระราชวงศ์	๕๕๐๖
ระบำพัด คู่ รำพัด	๕๕๓๒	ราชเทวี, เขต	๕๕๐๘
ระบำวีรชัย	๕๕๓๒	ราชธรรมนิเทศ (เพ็ชร ราชธรรมนิเทศ), พระ	๕๕๑๑
ระบำสัตว์	๕๕๓๓	ราชธานี, วัด	๕๕๑๓
ระบำสี่บท	๕๕๔๑	ราชนัดดารามวรวิหาร, วัด	๕๕๑๔
ระเบ็ง	๕๕๔๑	ราชนาถ, ธง	๕๕๑๖
ระเบง คู่ ระเบ็ง	๕๕๔๕	ราชบพิธสถิตมหาสีมารามราชวรวิหาร, วัด	๕๕๑๘
ระเบียง	๕๕๔๕	ราชบุรี, จังหวัด	๕๕๒๓
ระยอง, จังหวัด	๕๕๔๘	ราชบูรณะ, วัด (จังหวัดพระนครศรีอยุธยา)	๕๕๓๗
ระย่อน้อย	๕๕๖๐	ราชประดิษฐสถิตมหาสีมาราม, วัด	๕๕๔๐
ระลอกแก้วกระทบฝั่ง, กลบท	๕๕๖๐	ราชมงคลวาสุกรีและราชมงคลพันตรา, สถาบันเทคโนโลยี	๕๕๔๔
ระวงคืนเกวียน คู่ ทอดกระทะ	๕๕๖๑	ราชรถมาเกย : ส่วนวน	๕๕๔๗
ระวงค์, การเล่น	๕๕๖๑	ราชสิทธิารามราชวรวิหาร, วัด	๕๕๔๙
รักยม	๕๕๖๒	ราชโอรสารามราชวรวิหาร, วัด	๕๕๕๑
รักร้อย คู่ พรานบุรุษ	๕๕๖๒	รามเกียรติ์	๕๕๕๔
รักร้อย, กลบท	๕๕๖๒	รามเกียรติ์ : ภาพสลักหินที่วัด	๕๕๕๗
รังสิต, มหาวิทยาลัย	๕๕๖๓	พระเชตุพนวิมลมังคลาราม	
รัฐนิยม	๕๕๖๖	รามเกียรติ์ในศิลปะแขนงต่างๆ	๕๕๖๓
รับบัว : ประเพณี คู่ โยนบัว : ประเพณี	๕๕๖๘	รามเกียรติ์พระราชานิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระ	๕๕๗๒
รัว	๕๕๖๘	พระพุทธรูปอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช	
รัว, เพลง	๕๕๖๘	ร้าย	๕๕๗๖
ราชาธิราช	๕๕๖๙	ราษฎร์บูรณะ, เขต	๕๕๗๘
ราชาธิวาสราชวรวิหาร, วัด	๕๕๗๑	รำ	๕๕๘๑
ราชาพิลาปคำฉันท	๕๕๗๖	รำกระบี่กระบอง	๕๕๘๒
ราชาศัพท์	๕๕๗๘	รำกลองยาวอำเภอพยุหะคีรี	๕๕๘๒
ราตรีประดับดาวเถา, เพลง	๕๕๙๕	รำโคม	๕๕๘๓
รามายณะ	๕๕๙๖	รำโจ่ง : การเล่น	๕๕๘๖
ระหู, ปลา คู่ กระเบน, ปลา	๕๕๐๐		

(๖)

รำฉุยฉาย	๕๕๘๗	เรื่องไม่รู้จบ : นิทาน	๕๖๕๘
รำตีบท	๕๕๘๙	เรือนเครื่องผูก	๕๖๕๘
รำโทน	๕๕๙๐	เรือนไทย	๕๖๖๙
รำในพระราชพิธี	๕๕๙๔	แรกนาขวัญ ดู จรดพระนังคัล, พระราชพิธี	๕๖๘๔
รำฝัดข้าว	๕๕๙๗	แรกนาเมืองเพชร : ประเพณี	๕๖๘๔
รำพัด	๕๕๙๘	แรงงานและสวัสดิการสังคม, กระทรวง	๕๖๘๕
รำพันพิลาป	๕๕๙๘	แรง	๕๖๘๙
รำพาข้าวสาร : ประเพณี	๕๖๐๐	เร็ว	๕๖๘๙
รำมะนา, เครื่องดนตรี	๕๖๐๒	โรคามฤตินทร์, พระอาจารย์	๕๖๙๔
รำมั่งคละ	๕๖๐๓	โรตีสายไหม	๕๖๙๕
รำแม่บท	๕๖๐๔	โรเมโอและจูเลียต	๕๖๙๖
รำสีนวล	๕๖๐๗	โรงเข้, วัด	๕๖๙๙
รำเสื้อแขนกลาน	๕๖๐๗	โรงพิมพ์วัดเกาะ	๕๗๐๑
รำเสื้อแถบกลาน ดู รำเสื้อแขนกลาน	๕๖๐๘	โรงเรียนเสนาธิการทหารเรือ	๕๗๐๗
รำอาวุธ	๕๖๐๘	โรงละครแห่งชาติ	๕๗๑๐
วิธีข้าวสาร : การเล่น	๕๖๐๘	โรงเรียนเด็กของพระอัครชายาเธอ	๕๗๑๖
รูปข้าง, เขา	๕๖๐๙	โรงสี	๕๗๑๘
เวโร ดู มาลัย ชูพินิจ	๕๖๑๐	ไร่จิง, วัด	๕๗๒๖
เรลคังค้, ตึก	๕๖๑๐	ฤกษ์ยาดรา ดู ดิถีฤกษ์ไชย	๕๗๒๘
เร็ว	๕๖๑๑	ฤทธิ, พระอาจารย์	๕๗๒๘
เริง กุศราษ ดู อิศรา อมันตกุล	๕๖๑๒	ฤษี	๕๗๒๙
เริง อภิรมย์ ดู อิศรา อมันตกุล	๕๖๑๒	ฤษีตัดตน, ประติมากรรม	๕๗๓๕
เรียงเล็ด ดู นางเล็ด	๕๖๑๒	ลดาภิรมย์ ดู มาลัย ชูพินิจ	๕๗๓๘
เรียมเอง ดู มาลัย ชูพินิจ	๕๖๑๒	ลดาวัลย์, วัง	๕๗๓๘
เรือ, ขนม ดู หน้าหนาว, ขนม	๕๖๑๒	ลพบุรี, จังหวัด	๕๗๓๙
เรือ, เพลง	๕๖๑๒	ลพบุรี, เมือง	๕๗๔๗
เรือในขบวนเรือพระราชพิธี	๕๖๑๓	ลม	๕๗๔๙
เรือในภาคกลาง : ลักษณะ	๕๖๑๕	ลมกัมมฆवाद	๕๗๕๑
เรือในภาคกลาง : ประวัติการต่อเรือและชุดเรือ	๕๖๒๑	ลมข้าวเบา	๕๗๕๑
เรือพระที่นั่งในขบวนพยุหยาตราทางชลมารค	๕๖๒๕	ลมพัดชายเขา, เพลง	๕๗๕๒
เรือมาดวัดวิเชียรบำรุง, ตำนาน	๕๖๔๐	ลมหวน, เพลง	๕๗๕๒
เรือเมืองเพชร, เพลง	๕๖๔๒	ลวดลายของชาติไทย	๕๗๕๓
เรือหลวง	๕๖๔๔	ลอร์ชา, เรือ ดู โป๊ะจ่าย : เรือ	๕๗๕๘

ล้อต๊อก : การเล่น	๕๗๕๘	ละคอนศิลป์ากร ดู ละคอนหลวงวิจิตรวาทการ	๕๘๑๕
ลอนดอน, นิราศ	๕๗๕๙	ละมุด : ขนม	๕๘๑๖
ลอบ	๕๗๖๒	ละออ ทองมีสิทธิ์, นาย	๕๘๑๖
ลอมพอก	๕๗๖๓	ละออทองคำเจียก, ขนม ดู ลำเจียก, ขนม	๕๘๑๖
ลอมฟาง ดู กองฟาง	๕๗๖๓	ลักขณวงค์	๕๘๑๖
ล่อมกวาง : การเล่น	๕๗๖๓	ลักขมณ, พระ	๕๘๑๗
ลอยกระทง : ประเพณี	๕๗๖๔	ลังกา, นิราศ	๕๘๑๙
ลอยกระทงผูกตื้นกึ่งตื้นกา : ประเพณี	๕๗๖๗	ลังกา, วัด	๕๘๒๐
ลอยแก้ว, ขนม	๕๗๖๗	ลัน	๕๘๒๑
ละครเก็บนในอยุธยา	๕๗๖๗	ลับแล, อำเภอ	๕๘๒๑
ละครเก็บนเมืองเพชรบุรี	๕๗๖๙	ลาในหนังสือ : ส่วนวน	๕๘๒๗
ละครคุณสมภพ	๕๗๗๑	ลำเตี้ยง	๕๘๒๗
ละครเจ้าขาว	๕๗๗๕	ลากทางหมาก : การเล่น	๕๘๒๘
ละครชาตรี	๕๗๗๖	ลากไฮโล	๕๘๒๘
ละครชาตรีคณะแม่แอ่ง ศักดิ์พรหม	๕๗๗๙	กลางสาด : พืช	๕๘๒๙
ละครศึกคำบรรพ์	๕๗๗๙	ล้างกระดูก, สระ	๕๘๒๙
ละครนอก	๕๗๘๓	ลาดกระบ้ง, เขต	๕๘๓๐
ละครใน	๕๗๙๐	ลาดบัวหลวง, อำเภอ	๕๘๓๒
ละครเบิกโรง ดู เบิกโรง, การแสดง	๕๗๙๗	ลาดพร้าว, เขต	๕๘๓๕
ละครพันทาง	๕๗๙๘	ลาดยาว, อำเภอ	๕๘๓๗
ละครพูด	๕๗๙๘	ลาดศรีพรหม, วัด ดู ศาลาหมูสี, วัด	๕๘๔๐
ละครแม่แอ่ง ดู ละครชาตรี	๕๘๐๐	ลาดหลุมแก้ว, อำเภอ	๕๘๔๐
คณะแม่แอ่ง ศักดิ์พรหม		ลานกระบือ, อำเภอ	๕๘๔๓
ละครยก	๕๘๐๐	ลานสัก, อำเภอ	๕๘๔๕
ละครร้อง	๕๘๐๓	ลายกำมะลอ ดู งานเขียนระบายสีกำมะลอ	๕๘๔๘
ละครร้องคณะจันทโรภาส ดู	๕๘๐๔	ลายแทง	๕๘๔๘
ละครร้องแบบพรานบุรพ์		ลายไทย ดู ลวดลายของชาติไทย	๕๘๕๐
ละครร้องแบบพรานบุรพ์	๕๘๐๔	ลายพระหัตถ์, อนุสาวรีย์	๕๘๕๐
ละครถึง	๕๘๐๕	ลาวครวญ, เพลง	๕๘๕๐
ละครเล็ก	๕๘๐๘	ลาวครึ่งบ้านโคกหม้อ	๕๘๕๑
ละครสังคีต	๕๘๐๘	ลาวคำหอม, เพลง	๕๘๕๒
ละครเสภา	๕๘๑๓	ลาวแจ้ว ดู แจ้ว	๕๘๕๔
ละครหลวงวิจิตรวาทการ	๕๘๑๓	ลาวเจริญศรี, เพลง	๕๘๕๔

ลาวเซ็ง, เพลง	๕๘๕๕	ลูกนกแขกเต้าสองตัวพี่น้อง : นิทาน	๕๙๐๕
ลาวโซ่ง ดู ไทยโซ่ง	๕๘๕๕	ลูกปัดในจังหวัดสุพรรณบุรี	๕๙๐๖
ลาวดวงเดือน, เพลง	๕๘๕๕	ลูกสวาด	๕๙๐๖
ลาวคำเนินทราย, เพลง	๕๘๕๖	ลูกสะกด	๕๙๐๖
ลาวเดินดง, เพลง	๕๘๕๗	ลูกหนู	๕๙๐๗
ลาวดี	๕๘๕๗	ลูกหิน : การเล่น	๕๙๑๐
ลาวแพน, เพลง	๕๘๕๙	เล่นหม้อข้าวหม้อแกง : การเล่น	๕๙๑๐
ลาวสมเด็จ, เพลง	๕๘๕๙	เลยตามเลย : นิทาน	๕๙๑๑
ลาวสวยรวย, เพลง	๕๘๕๙	เล็บมือนาง : พืช	๕๙๑๑
ลาวเสียงเทียน, เพลง	๕๘๖๐	เล่างวางตรวจ, กลบท	๕๙๑๑
ลำเจียก : ขนม	๕๘๖๐	เลขวิญญู, อำเภอ	๕๙๑๒
ลำลูกกา, อำเภอ	๕๘๖๐	เลิศ พ่วงพระเดช, นาย	๕๙๑๖
ลำสนธิ, อำเภอ	๕๘๖๓	เลิศ อูร์สยะนันท์, นาย	๕๙๑๗
ลิเก	๕๘๖๕	เลี้ยงครุ ดู ไหว้ครูและครอบโขนละคร, พิธี	๕๙๑๙
ลิเกคณะศรีอุทัยสอางค์	๕๘๘๖	เลี้ยงน้อง : การเล่น	๕๙๑๙
ลิเกลุงเจียะ	๕๘๘๘	เลี้ยงผีโรง : ประเพณี	๕๙๑๙
ลิเกหอมหวล	๕๘๘๙	โล่ชิงช้า ดู ตรียมปวาย	๕๙๑๙
ลิไท, พญา	๕๘๙๒	โลกยสุธา, วัด	๕๙๒๐
ลิลิต	๕๘๙๔	โลม, เพลง	๕๙๒๐
ลิงขบ, วัด ดู บวรมงคลราชวรวิหาร, วัด	๕๘๙๕	โลมหางเชือก, เพลง	๕๙๒๐
ลิงชิงหลัก : การเล่น	๕๘๙๕	โลย, วัด	๕๙๒๒
ลิ้นทอง : นิทาน	๕๘๙๕	ว.ณ ประมวญมารค	๕๙๓๐
ลีลาท่ารำ ท่าเต้นของตัวละครไทย	๕๘๙๖	วงดนตรีไทย	๕๙๓๑
ลุมพินี, สวน	๕๘๙๘	วงปี่พาทย์คณะพาทย์รัตน์	๕๙๓๙
ลูกกรอก	๕๙๐๒	วงศ์เทวราช	๕๙๔๐
ลูกขลุ่ย : การเล่น	๕๙๐๒	วงษ์มหิป ชยางกูร, หม่อมเจ้า	๕๙๔๒
ลูกคั่นตะกรุด	๕๙๐๓	วชิรญาณวโรรส, สมเด็จพระมหาสมณเจ้า	๕๙๔๓
ลูกช่วง : การเล่น	๕๙๐๓	กรมพระยา	
ลูกช่วง ดู ช่วงชัย : การเล่น	๕๙๐๓	วชิราลงกรณ์, เชื้อน	๕๙๔๕
ลูกซุบ	๕๙๐๓	วชิราวุธวิทยาลัย, โรงเรียน	๕๙๔๖
ลูกทรี ดู ทรี	๕๙๐๔		